

## СТАНОВИЩЕ

за научно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Владислав Огнянов Миланов, участник в обявения в Държавен вестник бр. 21 / 18.03.2016 г. конкурс за **доцент** по професионално направление 2.1. Филология (**Български език – история на българския книжовен език и езикова култура**).

Д-р Владислав Огнянов Миланов, кандидат за академичната длъжност *доцент*, участва в обявения конкурс от позицията на главен асистент в Катедрата по български език с трудов стаж по специалността над 13 години. Освен семинарни занятия на д-р Вл. Миланов са възлагани магистърски лекционни курсове, свързани предимно с езиковата култура и политика (6 курса).

От всички публикации (58), вкл. рецензии, Вл. Миланов коректно, но твърде пестеливо е отделил само свързаните с обявения конкурс.

### *А. История на новобългарския книжовен език.*

Интереса си към книжовния език в съвременен и исторически аспект Вл. Миланов заявява още с докторската си дисертация, чийто обект на проучване е абстрактната лексика в българските диалекти. Идеята за монографията *Филологически идеи за езика, отразени в личната кореспонденция на българските възрожденци* (2016), продиктувана от необходимостта за обобщаване гледищата на възрожденците за езика, има отношение към преподавателската дейност, която Вл. Миланов умело съчетава с научните си изследвания. Трудът основателно се поставя в контекста на езиковедските проучвания по история на новобългарския книжовния език, като се набелязват разработените в тях области.

Като се опира на особените функции на писмото, породени от социокултурните потребности на времето, авторът обобщава извода, че в съдържанието на писмата отношението към езика се вписва в контекста на обществения и културен живот на българите, разглеждани като част от славянската общност. В отразените филологически идеи е имплицитна идеята за ролята на езика за постигане на независимостта на нацията. Писмото като разговор е свързано с идеята за "общуването" през Възраждането, когато представянето на възгледи и мнения в писмен вид (писма) дава повече "свобода и диалогичност". Чрез отстояване на българската идентичност писмата в известен смисъл изпълняват роля, характерна за пресата. (с. 47).

В *трета глава* на изследването проличава умението на Вл. Миланов достъпно и прегледно да излага обобщените анализи и изводи. Целесъобразно е включването на кратки биографични данни за възрожденците (вкл. нарисувани портрети), чиито мнения и идеи се разглеждат – от Васил Априлов до Г.С. Раковски. Изведени и

коментирани са идеите на всеки един от възрожденците, като се подчертава тяхната актуалност за характеризиране на съвременния български език и езикова ситуация. Като общо схващане се извежда неодобрието на "елинизацията", изразена в силното влияние на гръцкия език и култура, чрез което се подчертава ролята на езиковата комуникация за връзката на човека с дадена общност. Основателно е подчертано своеобразното "подчинение" на изразените схващания за езика на Паисиевата идея за "връщане" към българското, за пробуждане, което не може да се осъществи без ролята на българския език.

Вл. Миланов прецизира традиционното схващане за т.нар. "книжовноезикови борби" през втората четвърт на XIX век – период, който по-точно се характеризира със стремеж към обобщаване на различните представи у българските книжовници за новоизграждащия се език, при което се отразява динамиката на времето. Специално се отделя внимание на ролята на българския език за образованието и просветата. Разглеждането на филологическите идеи за езика, отразени в личната кореспонденция на възрожденците, логично ги вписва в историческата обстановка, в отношението им към мненията, изказани в периодичния печат и във филологическите трудове, вкл. възрожденските граматика. В по-общ теоретичен план те потвърждават, че:

1. Историята на даден език не може да бъде изяснена и проучена без връзката ѝ с историята и съдбата на неговите носители.

2. В съвременното състояние на езика се отразява традицията в нейното антиномно отношение към динамиката в неговия развой.

Идеята за сборника *История на новобългарския книжовен език. Избрани текстове* (2016) също е подказана от преподавателската дейност на Вл. Миланов и в известен смисъл е резултат от нея. Оригиналният вид на избраните текстове позволява запознаване и коментиране на техните особености, свързани с началото на новобългарския език и неговата периодизация.

Публикуваните статии разглеждат отделни особености, характерни за оформянето на новобългарския език: словоредните модели на конструкциите с опорно съществително (Б1), съюзните връзки в сложното съставно изречение (Б2), историческия развой на да-формите (Б4) и др. Статията *Правописни речници до 1945 г.* свързва проблематиката на книжовния език и неговата кодификация с втората група трудовете, тематично обособени около езиковата култура, вкл. публичната реч.

## *Б. Езикова култура*

Публикациите, обособени в раздел А (политическа и журналистическа реч), всъщност са непосредствено свързани с проблематиката на езиковата култура, тъй като в по-общ план изразяват отношението *език – реч*, свидетелстват за владенето на езика и умението за неговото използване в речта.

Монографията *Езикови портрети на български политици и журналисти. Втора част* (2014 г., в съавторство) е резултат от трайния интерес на автора към речевата изява на политици и журналисти. Приносният ѝ характер се обуславя не само от актуалността на идеята и нейното реализиране, от обобщените наблюдения и изводи, но и от включването на студентите в наблюдаването и анализирането на публичната реч. Направените изводи, които свидетелстват за по-задълбочено теоретично осмисляне на анализирания факти (в сравнение с Първа част на изследването), разкриват картината на съвременната речева изява, на отношението към културата на речта, както и "разстоянието" между нормативността в книжовния език и неговите субстандартни формации. Събраният богат материал дава възможност за по-нататъшни изследвания на тенденциите в разволя на съвременния български език. Четири статии (А 1,2,3,4) са посветени на особеностите на политическия дискурс, в който се реализира комуникацията. Изведени са основни проблеми, свързани с речевия етикет, агресията в политическата реч, неумение за провеждане на диалог и пр.

В статията *Медиите и политиката: лингвистичен анализ* (А 4), са обобщени наблюденията над речта на политици и журналисти. Направените изводи се отнасят до съвременното състояние на речевата изява у нас, силно повлияна от речта в медиите. Проявено е умение за по-задълбочен анализ, който обхваща проблеми на езиковата култура – принижаване на речта, смесване на стилистичните регистри, несъобразяване със ситуацията, безсъдържателно и абстрактно говорене, с което не се постига очакваният ефект и пр.

При разглеждане на въпросите, свързани с преподаване и изучаване на българския език като роден (В 3) или като чужд (В 2), авторът изразява своето критично отношение към учебниците по български език и техните автори. За изследванията на Вл. Миланов е характерно изразяването на лично мнение, мотивирано от разглежданата проблематика. Умело се правят изводи и обобщения, които насочват към актуалните за съвременния език процеси и тяхното проучване – коректната употребата на термина *книжовноезикова школа* (с.24), дейността и авторитета на съвременните езиковеди, които превръщат в личностни споровете и разногласията по научни въпроси и мнения,

отношението към книжовния език и неговата нормативност, характера на лексикографската практика и пр. Мотивиран е изводът за намаляване на доверието към институциите, които осъществяват езикова политика.

Израз на интереса към съвременната лингвистична проблематика е участието на Вл. Миланов в над 30 конференции – национални и международни.

За преподавателския почерк на Вл. Миланов е характерно успешното съчетаване на обучението с възпитанието на студентите, проявено и чрез активна извънаудиторна дейност. Инициатор и организатор (от 2002 г.) е на студентска научна експедиция "По следите на българските възрожденци", в която през годините са взели участие над 800 студенти. При посещение на местата, свързани с Българското възраждане, студентите имат възможност да се запознаят "практически" с особеностите на отделни диалекти.

Свързано с извънаудиторната дейност е организираното посещение на студенти в Народното събрание за наблюдаване на "парламентарната реч", което по-късно поражда идеята за създаване на *Център за анализ на политическата и журналистическата реч* (съвместно с доц. д-р Надежда Сталянова). Резултат от дейността на Центъра, която намира отзвук и в чужбина, са проведените "кръгли маси" с журналисти и политици, както и издаването на две монографии, вкл. езикови портрети на български политици.

Вл. Миланов е инициатор и организатор на *Международен филологически форум за докторанти и студенти* (2014 г.), с чието провеждане е свързана идеята за издаване на списание *Филологически форум*, реализирана с неговото активно участие. Израз на уменията му за работа в екип е участието в редица проекти.

*Заклучение:* В преподавателската и научноизследователската си дейност, които са успешно съчетавани и взаимно допълвани, Вл. Миланов показва отговорно отношение към обучението на студентите, при което проявява уважение и взыскателност към тях. Като се опира на познанията си по история на книжовния български език, българска диалектология и езикова култура, успешно навлиза в актуалната проблематика на съвременния български език, в чието изследване търси отговори за отношението към неговото изучаване, владеене и коректна употреба.

С убеденост препоръчвам на членовете на научното жури да изберат гл. ас. д-р Владислав Огнянов Миланов на академичната длъжност *доцент* по професионално направление 2.1. Филология (**Български език – история на българския книжовен език и езикова култура**).

28.07.2016 г.

проф. д.ф.н. Василка Радева